

CRvB 22 oktober 1993, KBW 1992/78
(mrs. Haverkamp, Grendel, Zwart)

Uitspraak in de gedingen tussen A.J. B. (hierna: B) en zijn echtgenote
C.M.H. K., wonende te S., Portugal,

en

het bestuur van de Sociale

Verzekeringsbank, gedaagde

I. Ontstaan en loop van de gedingen

Zowel B. en zijn echtgenote als de Sociale Verzekeringsbank (hierna: SVB) zijn in hoger beroep gekomen van een door de voormalige Raad van Beroep te Amsterdam onder dagtekening 30 juni 1992 tussen partijen gegeven uitspraak, waarnaar hierbij wordt verwezen. (Hierna opgenomen)
Partijen hebben de gronden voor het hoger beroep in aanvullende beroepschriften uiteengezet.

Nadien zijn van partijen nadere stukken ingekomen.

De gedingen zijn behandeld ter terechtzitting van de Raad, gehouden op 10 september 1993, waar B. en zijn echtgenote, na daartoe te zijn opgeroepen, in persoon zijn verschenen, bijgestaan door mr. R.J.M. D., advocaat te E., als hun raadsman, en waar de SVB, na daartoe eveneens te zijn opgeroepen, is verschenen bij mr. T.E.C. B., werkzaam bij deze instelling.

II. Motivering

B. heeft van 1973 tot 1984 een reclamebedrijf gehad en is in het eerste halfjaar van 1984 als ontwerper/drukker in loondienst geweest bij de firma A.
Daarnaast heeft hij aanvankelijk een cafetaria gedreven en vanaf 1976 kamers verhuurd. Sinds medio 1984 bestaat de enige activiteit van B., met hulp van zijn echtgenote, uit het verhuren van 9 kamers en een winkelruimte, welke zich bevinden in een tweetal panden, alsmede uit het verrichten van werkzaamheden aan deze panden.

B. en zijn echtgenote zijn met hun kinderen op 30 juni 1988 uitgeschreven uit het bevolkingsregister van de gemeente Eindhoven, nadat zij tevoren reeds buiten Nederland hadden rondgetrokken. Zij hebben zich gevestigd in een huisje in Portugal en leven sindsdien aldaar van de netto-huuropbrengst van de kamers en het cafetaria. Vanuit Portugal bezoeken zij ieder jaar tweemaal Nederland voor periodes van ongeveer 1½ maand. Tijdens deze periodes behartigt B. zaken verband houdende met de kamerverhuur en verricht het echtpaar werkzaamheden aan de panden. Buiten deze periodes kunnen de huurders (meest studenten) zich in urgente gevallen wenden tot familieleden van B., die zich zonodig telefonisch met B. op zijn Portugese adres in verbinding stellen.

Bij de bestreden beslissing van 16 augustus 1990 heeft de SVB kinderbijslag geweigerd voor de twee kinderen van B. over het derde kwartaal van 1988 tot en met het tweede kwartaal van 1989, daartoe overwegende dat B. vanaf 1 juli 1988 geen ingezetene van Nederland was, alsmede dat B. in Nederland geen beroepswerkzaamheden als zelfstandige in Nederland verrichtte, zodat het gestelde in artikel 1 en in artikel 13, lid 2 onder b van EG-Verordening nr. 1408/71 niet op hem van toepassing was. Tevens heeft de SVB bij die beslissing de ten onrechte betaalde kinderbijslag over de periode van 1 juli 1988 tot 1

juli 1989 ad f 3748 teruggevorderd.

De Raad overweegt het volgende.

De Raad is, evenals de eerste rechter, van oordeel dat B. naar nationaal recht geen aanspraken aan de Algemene Kinderbijslagwet kan ontlenen, nu hij in de periode in geding geen ingezetene was, noch ter zake van in Nederland verrichte arbeid aan de loonbelasting onderworpen.

Ten aanzien van de werking van het EG-recht is tussen partijen niet in geschil, en staat ook voor de Raad vast, dat B. onder de personele werkingssfeer van EG-Verordening nr. 1408/71 (hierna: de verordening) valt.

Volgens artikel 13, lid 2, aanhef en sub b van de verordening is op degene die op het grondgebied van een Lid-Staat werkzaamheden anders dan in loondienst uitoefent, de wetgeving van die Staat van toepassing zelfs indien hij op het grondgebied van een andere Lid-Staat woont. Volgens artikel 14bis, lid 2 van de verordening is op degene die gewoonlijk op het grondgebied van twee of meer Lid-Staten werkzaamheden anders dan in loondienst uitoefent de wetgeving van toepassing op het grondgebied waarvan hij woont, indien hij een deel van die werkzaamheden op het grondgebied van die Lid-Staat uitoefent.

In verband met deze voorschriften heeft de Raad eerst de vraag te beantwoorden of B. is te beschouwen als een persoon die anders dan in loondienst werkzaamheden uitoefent. Voor de uitleg van dit begrip is mede van belang Bijlage I sub I van de verordening, waar onder J voor Nederland is bepaald dat als zelfstandige in de zin van artikel 1, sub a), ii) van de verordening wordt aangemerkt degene die anders dan in dienstbetrekking zijn werkzaamheden uitoefent.

De eerste rechter heeft de zojuist vermelde vraag ontkennend beantwoord, daartoe overwegende dat de activiteiten van B. niet meer omvatten dan een actief beheer van een particulier vermogen. De SVB neemt een zelfde standpunt in en heeft er in dat verband op gewezen dat de inkomsten van B. uitsluitend bestaan uit de opbrengsten van verhuur, welke door de Nederlandse fiscus worden beschouwd als inkomsten uit vermogen.

De Raad is tot een ander oordeel gekomen en beantwoordt de evenvermelde vraag bevestigend.

Hiervoor acht de Raad van doorslaggevend belang dat B., die zichzelf een manusje-van-alles noemt, wanneer hij in Nederland verblijft op uitgebreide schaal werkzaamheden verricht aan de kamers die hij verhuurt en aan de betrokken panden, met assistentie van zijn echtgenote. Deze werkzaamheden, die B. om financiële redenen in eigen hand houdt, omvatten onderhoudswerk als schilders-, behangers-, metsel-, timmermans- en loodgieterswerk, doch eveneens verbouwwerkzaamheden als het plaatsen van scheidingswanden, het plaatsen van een dakkapel en het optrekken van een nieuwe verdieping. Deze activiteiten leveren, tezamen met de beheerswerkzaamheden als verhuurder, waar zij naar 's Raads oordeel één geheel mee vormen, een takenpakket op van voldoende omvang om te spreken van werkzaamheden anders dan in loondienst. De Raad heeft daarbij mede van belang geacht, enerzijds, dat de eigen werkzaamheden aan de panden in niet onbelangrijke mate bijdragen aan de nettohuuropbrengst en, anderzijds, dat die netto-huuropbrengst een hoogte heeft die B. er toe in staat stelt er met zijn gezin van te leven. Voorts heeft de Raad overwogen dat voor de betekenis van het onderhavige begrip uit de verordening de onderscheidingen van het Nederlandse fiscale recht niet doorslaggevend zijn, alsmede dat het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen in zijn arrest van 23 oktober 1986, RSV 1987/94 (Van Roosmalen) heeft overwogen dat het begrip 'zelfstandige' in artikel

1 van de verordening ruim dient te worden opgevat.

Vervolgens komt evenwel de vraag aan de orde of B. beschouwd dient te worden als een persoon die gewoonlijk op het grondgebied van twee of meer Lid-Staten werkzaamheden anders dan in loondienst uitoefent. Ook deze vraag beantwoordt de Raad bevestigend, van oordeel zijnde dat B. zijn activiteiten voor een deel op het grondgebied van Portugal verricht. Gebleken is namelijk dat B., daartoe genoopt door de langdurige periodes van verblijf aldaar, regelmatig vanuit Portugal met betrekking tot de gang van zaken in Nederland regelend optreedt. Zo heeft hij vanuit Portugal telefonisch contact met de familie in Nederland wanneer zich aldaar een huurder met een probleem aandient en geeft hij zonodig opdracht voor een urgente reparatie, terwijl hij daarnaast zowel schriftelijk als telefonisch zaken betreffende kamerverhuur en verbouwingen regelt met personen en instanties als de belastingdienst, zijn accountant en de gemeentelijke dienst Bouw- en Woningtoezicht.

Dit laatste brengt in verband met artikel 14 bis, lid 2 van de verordening mee dat voor de werkzaamheden van B. niet de Nederlandse, maar de Portugese wetgeving de door titel II van de verordening aangewezen wetgeving is en dat om die reden van een aanspraak op kinderbijslag ingevolge de Algemene Kinderbijslagwet geen sprake kan zijn.

De bestreden beslissing kan derhalve, voor zover daarin de kinderbijslag is ontzegd, in stand blijven.

Dit geldt eveneens voor de in de beslissing opgenomen terugvordering van ten onrechte verstrekke kinderbijslag. B. heeft de SVB immers niet spontaan van zijn vertrek naar Portugal op de hoogte gesteld; dit vertrek is pas op 2 oktober 1989 bij navraag door de SVB aan het licht gekomen. De SVB was derhalve tot terugvordering bevoegd, terwijl de Raad geen aanleiding geeft voor het oordeel dat de gebruikmaking van die bevoegdheid als in de bestreden beslissing neergelegd 's Raads te dezen geldende beperkte toetsing niet zou kunnen doorstaan.

Nu op grond van het voorgaande de aangevallen uitspraak voor vernietiging in aanmerking komt, dient op grond van het bepaalde in artikel 80a, lid 5, van de Beroepswet de SVB aan B. en zijn echtgenote het in eerste aanleg en in hoger beroep gestorte griffierecht, in totaal f 75 te vergoeden. Beslist wordt als volgt.

III. Beslissing

De Centrale Raad van Beroep,
recht doende:

vernietigt de aangevallen uitspraak;

verklaart het in eerste aanleg ingestelde beroep alsnog ongegrond;

bepaalt dat de Sociale Verzekeringsbank aan B. en zijn echtgenote het gestorte recht van f 75 vergoedt.